

Rocznik Skrzatuski

Rocznik Skrzatuski

T. XI 2023

Redakcja:

ks. dr Tadeusz Ceynowa (WT US Szczecin) – redaktor naczelny
ks. dr Jarosław Wąsowicz SDB (Archiwum Salezjańskie Inspektorii Pilskiej)
bp dr Krzysztof Zadarko
dr inż. Magdalena Florianowicz – sekretarz redakcji

Rada naukowa:

bp prof. zw. dr hab. Jan Kopiec, bp prof. zw. dr hab. Henryk Wejman (WT US Szczecin),
ks. prof. dr hab. Janusz Bujak (WT US Szczecin), mgr Marek Fijałkowski (Muzeum Okręgowe im. St. Staszica
w Pile), prof. zw. dr hab. Kazimierz Kozłowski (WH US Szczecin), Assoz.-Prof. MMag. Dr. Regina Polak, MAS
(Institut für Praktische Theologie Pastoraltheologie und Kerymatik Katholisch-Theologische Fakultät, Universität
Wien), dr doc. Oleh Razyhryayev (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки – Łuck,
Ukraina), ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US (WT US Szczecin), o. prof. zw. dr hab. Janusz Zbudniewek OSPPE
(WNHiS UKSW Warszawa), ks. dr Stanisław Zimniak SDB (Salezjański Instytut Historyczny w Rzymie (Istituto
Storico Salesiano, Roma)

Recenzenci tomu:

ks. dr hab. Bartosz Adamczewski, prof. UKSW, dr hab. Konrad Białecki, prof. UAM (Oddziałowe Biuro Badań
Historycznych IPN w Poznaniu), ks. prof. dr hab. Janusz Bujak (US Szczecin), ks. dr hab. Andrzej Draguła, prof. US,
ks. dr hab. Kazimierz Dullak, prof. US, ks. prof. dr hab. Wiesław Dyk (US Szczecin),
ks. prof. dr hab. Jacek Hadryś (UAM Poznań), dr Artur Hamryszczak (Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów
Kościelnych KUL), ks. dr hab. Bernard Kołodziej TChr, prof. UAM (emeritus), ks. dr hab. Cezary Korzec, prof. US,
ks. dr hab. Robert Romuald Kufel (Archiwum Diecezjalne w Zielonej Górze), ks. dr Dariusz Mazurkiewicz (US Szczecin),
ks. prof. dr hab. Jarosław Moskałyk (UAM Poznań), ks. dr Dawid Pietrs FSSP (Sąd Kościelny Diecezji Zielonogór-
sko-Gorzowskiej), ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM, ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski, prof. UZ,
prof. dr hab. Agnieszka Szewczyk (US Szczecin), ks. dr hab. Józef Szymański, prof. UP,
ks. dr hab. Dariusz Śmierchalski-Wachocz, prof. US, o. dr hab. Marek Urban, prof. UPJPII,
dr hab. Elżbieta Wojcieszek (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Poznaniu),
ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US, bp prof. dr hab. Henryk Wejman (US Szczecin)

Honorowy patronat wydawniczy: Kolegiacka Kapituła Pilska

Redaktorzy językowi: mgr Joanna Janusiak (j. polski), ks. mgr Juliusz Kisiel (j. angielski)

Korekta: Magdalena Florianowicz, Małgorzata Wieczorkowska, Monika Zielonka

Skład i łamanie: Magdalena Florianowicz

Zdjęcia: ks. dr Wojciech Parfianowicz „Gość Niedzielny”, Karolina Pawłowska „Gość Niedzielny”, Katarzyna
Matejek „Gość Niedzielny”, Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu

Zdjęcie na okładce: Pieta z koronami wotywnymi z 2022 roku – ks. dr Wojciech Parfianowicz „Gość Niedzielny”

Projekt okładki: Magdalena Florianowicz

Nakład 470 egz. Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną.

Pełne teksty artykułów są dostępne na www.rocznikskrzatuski.pl

Czasopismo jest indeksowane w międzynarodowych bazach danych:

The Central European Journal of Social Science and Humanities (CEJSH, cejsh.icm.edu.pl), ICI Journals Master List
(indexcopernicus.com), BazHum (bazhum.pl), The Central and Eastern European Online Library CEEOL (ceeol.com),
ERIHPlus (kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus), Biblioteka Nauki (bibliotekanauki.pl), Polska Bibliografia
Naukowa (PBN, pbn.nauka.gov.pl), Biblioteka Nauki (bibliotekanauki.pl) oraz Most Wiedzy (mostwiedzy.pl).

© Copyright by Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2023

ISBN 978-83-964069-3-4 (Biblioteka WSD)

ISBN 978-83-7789-716-4 (Sieć Badawcza Łukasiewicz – ITE Radom)

ISSN 2300-8296

Wydawnictwo Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji

Druk:

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji z siedzibą w Radomiu
ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom

Podziękowanie

Instytucje, które przyczyniły się do wydania niniejszej publikacji:

PARAFIA PW. ŚW. MARCINA W KOŁOBRZEGU

POWIAT WAŁECKI

GMINA WAŁCZ

GMINA SZYDŁOWO

NADLEŚNICTWO
PŁYTZNICA

NADLEŚNICTWO
WARCINO

**Powiat
Kołobrzegi**

NADLEŚNICTWO
POLANÓW

URZĄD MIASTA
I GMINY CZŁOPA

NADLEŚNICTWO
WAŁCZ

powiat pilski

NADLEŚNICTWO
USTKA

GMINA I MIASTO
JASTROWIE

NADLEŚNICTWO
DAMNICA

POWIAT
BIAŁOGARDZKI

URZĄD MIEJSKI
TRZCIANKA

KOŁOBRZEG

SPIS TREŚCI | CONTENTS

ARTYKUŁY | ARTICLES

- Janusz Lemański
Bóg naszą Matką (Iz 49,15)? | God our Mother (Is 49,15)?13
- Krzysztof Zadarko
O indyferentyzmie religijnym – Kazanie skrzatuskie na „Trójcę Świętą 1850 r.” | On religious indifferentism – Skrzatusz sermon on “The Holy Trinity 1850”25
- Tadeusz Ceynowa
Zapomniana peregrynacja Piety Skrzatuskiej | Forgotten peregrination of Pieta Skrzatuska45
- Jarosław Wąsowicz
Ksiądz pralat Antoni Rojko (1898–1958). Kapłan diecezji mińskiej i pińskiej, wikariusz generalny administracji gorzowskiej, proboszcz parafii w Skrzatuszu w latach 1946–1948 | Prelate Antoni Rojko (1898–1958). Priest of the diocese of Minsk (Mińsk) and Pinsk (Pińsk), vicar general of the Gorzow (Gorzów) administration, parish priest in Skrzatusz in 1946–194867
- Maria Bochan
Pilska prasa parafialna po wojnie | The Parish press in Pila (Piła) after World War II95
- Maria Bochan
Święci miasta Piły – relikwie | Saints of the City of Pila (Piła) – relics107
- Jacek Stróżyński
Nagroda im. ks. dr. Bolesława Domańskiego | Award in the name of Rev. Dr. Bolesław Domański145
- Marek Fijałkowski
Pamiętki sakralne w zbiorach działu historycznego Muzeum Okręgowego w Pile | Sacred memorabilia in the collection of the historical department of the District Museum in Pila (Piła)171
- Karol Kubicki
Bezimienny grób kapłana na Cmentarzu Komunalnym w Pile – zidentyfikowanie miejsca pochówku ks. Franza Westpfahla | The nameless grave of a priest in the Municipal Cemetery in Pila (Piła) – identifying the burial place of Rev. Franz Westpfahl195

Zygmunt Czaja	
Kręgi Apostolatu Pielgrzymującej Matki Bożej w Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej Circles of the Apostolate of the Pilgrim Mother of God in the Diocese of Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg)	209
Jan Wojtczak	
Udział świeckich w przebiegu II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej oraz ich rola wynikająca z uchwał synodalnych Participation of lay people in the 2nd Synod of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese and their role arising from the synodal resolutions	223
Sebastian Kapuściński	
Pobyt i nauczanie prymasa Polski kard. Augusta Hlonda na terenie późniejszej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej Residence and teaching of the Primate of Poland, Cardinal August Hlond, on the territory of the later Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese	235
Henryk Romanik	
Komunikat: Pieta z Mielęcina. Poszukiwania korzeni tradycji skrzatuskiej Announcement: Pieta from Mielecin (Mielęcín). Searching for the roots of Skrzatusz tradition	259
Tadeusz Ceynowa	
Kalendarium sanktuarium w Skrzatuszu 2022 r. Calendar of Skrzatusz sanctuary in 2022	261

MISCELLANEA

Wojciech Ciołek	
Status kanoniczny Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X Canonical status of the Priestly Confraternity of St. Pius X	277
Mateusz Huńko	
Przygotowania do I Synodu Archidiecezji Poznańskiej w 1968 r. Preparations for the First Synod of the Archdiocese of Poznan (Poznań) in 1968	299
Paweł Mielnik	
Osobowy dynamizm w perspektywie odpowiedzialności – myśl etyczna Roberta Spaemanna Personal dynamism in the perspective of responsibility – the ethical thought of Robert Spaemann	313
Sylwia Soroczyńska	
Zmysł wiary Ludu Bożego w życiu Kościoła The sense of faith of the People of God in the life of the Church	325

RECENZJE I SPRAWOZDANIA | REVIEWS AND REPORTS

Tadeusz Ceynowa

Rundbrief des Heimatwerkes der Katholiken aus der Freien Prälatur Schneidemühl (Grenzmark Posen Westpreußen) Weihnachten 3 (2022) | Newsletter of the work of native Catholics from the Free Prelature of Pila (Pila) (The Frontier March of Posen–West Prussia) Christmas 3 (2022) | Okólnik dzieła ojczystego katolików z Wolnej Pralatury Pilskiej (Marchia Graniczna Poznań–Prusy Zachodnie) Boże Narodzenie 3 (2022)343

Józef Szymański

Recenzja wydawnicza monografii *50 lat Kościoła koszalińsko-kolobrzesckiego*, pod redakcją ks. dr Tadeusza Ceynowy, Radom–Koszalin 2022, ss. 369 | Editorial review of the monograph *50 years of the Koszalin-Kolobrzeg (Kolobrzeg) Church*, edited by Rev. Dr. Tadeusz Ceynowa, Radom–Koszalin 2022, pp. 369346

Edwin Klessa

XL Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Trzciance | XL Christian Culture Week in Trzcianka348

ANEKSY | ANNEXES

Aneks 1 – Homilia bpa Edwarda Dajczaka wygłoszona podczas Diecezjalnego Spotkania Młodych w Skrzatuszu, 17 września 2022 r. | Annex 1 – Homily of bishop Edward Dajczak delivered during the Diocesan Youth Meeting in Skrzatusz, September 17, 2022357

Aneks 2 – Homilia arcybiskupa Stanisława Gądeckiego wygłoszona podczas diecezjalnej pielgrzymki do Skrzatusza, 18 września 2022 r. | Annex 2 – Homily of Bishop Stanisław Gądecki delivered during the diocesan pilgrimage to the Eucharist on September 18, 2022362

Aneks 3 – Fotografie | Annex 3 – Photographs369